

Overgaves en Paalhechting van Jehsoe

Uit het eu-angelion van Lukas, hoofdstukken 22, 23, en 24

Lukas, hoofdstuk 22

⁴⁷ Maar terwijl hij nog praatte...

λαλοῦντος < λαλέω lallen / (informeel) praten

LET NU OP!

ἰδοῦ < ὁράω

...een gepeupel.
En die Joeda genoemd wordt,
één van de twaalf,
kwam voor hun,
naderde toen Jehsoe
om hem dan lief te hebben.

Judas ὄχλος
Ἰούδας
εἷς τῶν δώδεκα

Jezus Ἰησοῦ < Ἰησοῦς
φιλήσαι < φιλέω

ἤγγισε < ἐγγίζω

⁴⁸ Maar Jehsoe zei toen aan hem:

Joeda,
geef jij met een kus
de “zoon van de mens” over?

παραδίδως < **παραδίδωμι**
υἶόν < υἱός

φιλήματι < φίλημα
ἀνθρώπου < ἄνθρωπος

⁴⁹ Maar zij die toen waarnamen,
die bij hem zal zijn,
zeiden toen aan hem:

Meester,
mogen wij slaan met een mes?

πατάζομεν < πατάσσω

μαχαίρα < μάχαιρα

⁵⁰ En één, één of andere uit hen
sloeg de slaaf van de opperpriester toen,
en die nam toen het oor van hem weg, de rechter.

δοῦλον < δοῦλος
ἀφείλεν < ἀφαιρέω

ἀρχιερέως < ἀρχιερεύς
οὗς < οὗς δεξιόν < δεξιός

⁵¹ Maar Jehsoe, dan antwoordend, zei toen:

Laat *het* tot dat!
En dan contact makend *met* zijn oor(lel),
herstelde hij hem toen zelf.

ἐᾶτε < ἐάω
ἀψάμενος < ἄπτω ontsteken ὅτιου < ὅτιον
ἰάσατο < ἰάομαι

⁵² Maar Jehsoe zei toen tegen
die *met* hem er bij gekomen waren,
de opperpriesters
commandanten van het heiligdom
en ouderen:

παραγενομένους < παραγίνομαι erbij-geworden

στρατηγούς < στρατηγός ἱεροῦ < ἱερόν < ἱερός
πρεσβυτέρους < πρεσβύτερος < πρέσβυς

⁵³ Iedere dag opnieuw
terwijl ik met jullie was in het heiligdom,
strekten jullie toen niet de handen over mij uit.
Maar dit van jullie, is het uur,
en de autoriteit van de duisternis.

καθ' ἡμέραν dagelijks / bij de dag = iedere dag opnieuw

ἐξετείνετε < ἐκτείνω
ᾠρα
ἐξουσία σκότους < σκότος

Petros ontkent Jehsoe

vervolg Lukas, hoofdstuk 22

⁵⁴ Maar dan samen vattend,
voerden zij hem weg.

En zij voerden hem toen in
tot in het huis van de opperpriester.
Maar Petros volgde van verre.

συλλαβόντες < συλλαμβάνω

οἶκον < οἶκος
μακρόθεν

⁵⁵ *Terwijl* zij een vuur ontstaken
in *het* midden van de binnenplaats,
en *zichzelf* samen deden neerzitten,
zat Petros in hun midden.

< ἄπτω ook: contact maken πῦρ
αὐλῆς < αὐλή
συγκαθισάντων < συγκαθίζω
ἐκάθητο < κάθημαι

⁵⁶ Maar één of ander klein meisje
hem dan waarnemend, *hem* gezetend zijnd bij het licht,
en dan gespannen *of kritisch* naar hem kijkend, zei toen:

παιδίσκη τις
φῶς
ἀτενίσασα < ἀτενίζω

Ook die was samen met hem.

⁵⁷ Maar die was toen “bokkig” loochenen tegenover hem,
zeggend:

ἠρνήσατο < ἀρνέομαι

Vrouw,
Ik heb hem niet waargenomen – *dus: ik ken hem niet*.

γύναι < γυνή

⁵⁸ En na een korte tijd,
een ander hem dan waarnemend, sprak:

καὶ μετὰ βραχὺ < βραχύς
ἕτερος ἔφη < φημί als: blas-femie

Ook jij bent uit hen.

Maar Petros zei toen:

Mens,
ik ben *het* niet.

⁵⁹ En *terwijl* dan ongeveer
één uur uiteen-ging – *verstreek* –
hielt een ander, één of ander, strak vol, zeggend:

διαστάσης < δίστημι uiteen-plaatsen
διῖσχυρίζετο < διῖσχυρίζομαι

Naar waarheid,
ook die was met hem,
want *het* is een Galileeër

ἀληθείας < ἀλήθεια werkelijkheid

Γαλιλαῖος iemand uit de landstreek Galilaia (Γαλιλαία)

⁶⁰ Maar Petros zei toen:

Mens, ik heb niet waargenomen die jij zegt
– *dus: ik ken niet die gene waarover jij spreekt*.

παραρῆμα

En op hetzelfde ogenblik,
nog *terwijl* hij toen praatte,
riep toen de haan.

ἐφώνησεν < φωνέω ἄλέκτωρ

⁶¹ En Meester, zich dan draaiend,
keek toen op Petros.
En Petros werd toen het woord van Meester
in herinnering gebracht,
zoals hij toen aan hem zei, dat:

κύριος στραφείς < στρέφω
ἐνέβλεψε < ἐμβλέπω

ὑπεμνήσθη < ὑπομνήσκω

Voor een haan roept,
zal jij mij driemaal ontkennen.

τρίς ἀπαρνήση < ἀπαρνέομαι letterlijk: weg-bokkig-zijn

⁶² En Petros, dan uitgaand *naar* buiten,
hulde toen snijdend.

ἐκλαυσε < κλαίω πικρῶς < πικρός scherp

Jehsoe wordt onterecht geslagen en geblasfemeerd

vervolg Lukas, hoofdstuk 22

⁶³ En de mannen die Jehsoe *te* samen *vasthoudend*, bespotten hem, afranselend.

ἄνδρες < ἀνήρ
ἐνέπαιζον < ἐμπαίζω
δέροντες < δέρω letterlijk: de huid afstropen (beeldtaal, zie Joh. 18:23)

⁶⁴ En hem rondom bedekkend, sloegen zij het gezicht van hem, en vroegen hem, zeggend:

περικαλύψαντες < περικαλύπτω
ἔτυπτον < τύπτω
ἐπηρώτων < ἐπερωτάω

Profeteer nu!
Wie is het die jou nu slaat *of nu met jou speelt*?

προφήτευσον < προφητεύω
παίσας < παίω (slaan) / παίζω (spelen) / zie ook vers 63 ἐμπαίζω (bespotten)

⁶⁵ En vele andere *dingen* blasfemerend, zeiden zij naar hem.

βλασφημοῦντες < βλασφημέω

Zoon van God

vervolg Lukas, hoofdstuk 22

⁶⁶ En zodra het toen dag gewerd, werd de ouderenraad van het volk toen samengebracht, opperpriesters én ook schrijvers. En zij brachten hem toen over naar hun eigen (raads)vergadering, zeggend:

ἡμέρα
πρεσβυτέριον
συνήχθη < συνάγω
γραμματεῖς < γραμματεῦς
ἀνήγαγον < ἀνάγω letterlijk: op-voeren
συνέδριον traditioneel: Sanhedrin / Latijn: synedrium

⁶⁷ Indien jij (de) Christos bent, zeg *het* nu aan ons!

Maar hij zei toen aan hen:

Indien ik het nu aan jullie zal zeggen, *dan* zullen jullie *het* echt niet vertrouwen.

πιστεύσητε < πιστεύω

⁶⁸ Maar ook als ik *het* vraag, *dan* zullen jullie echt niet antwoorden aan mij, of los (zullen) laten.

ἀπολύσητε < ἀπολύω
ἀπὸ τοῦ νῦν

⁶⁹ Vanaf nu zal de “zoon van de mens” gezeten zijnd aan de rechterzijde van de macht van God.

ἐκ δεξιῶν
δυνάμεως < δύναμις
Θεοῦ < θεός

⁷⁰ Maar alle *mensen* zeiden toen:

Dus jij bent de zoon van God?

Maar die sprak tegen hen:

Jullie zeggen dat ik *het* ben.

⁷¹ Maar zij zeiden:

Wat *voor* getuigenverklaring hebben wij nog nodig? Want wij hoorden toen vanuit mijn mond.

μαρτυρίας < μαρτυρία
στόματος < στόμα
χρείαν < χρεία

Verhoor door Pilatos

Lukas, hoofdstuk 23

¹ En hun grote aantal dan geheel en al opstaand, voerden hem toen *tot* bij Pilatos.

πλήθος
ἅπαν < ἅπας
ἀναστὰν < ἀνίστημι

² Maar begonnen hem toen aan <i>te</i> klagen, zeggend:	κατηγορεῖν < κατηγορέω	
Wij vonden deze toen het volk verdraaiend, en verhinderend aan Keizer belastingen te geven, (zich)zelf zeggend koning Christos te zijn.	εὔρομεν < εὐρίσκω κωλύοντα < κωλύω φόρους < φόρος alternatief: gezalfde koning te zijn.	διαστρέφοντα < διαστρέφω Καίσαρι < Καῖσαρ διδόναι < δίδωμι βασιλέα < βασιλεύς
³ Maar Pilatos vroeg hem toen, zeggend:		
Ben jij de koning van de Joden?	Ἰουδαίων < Ἰουδαῖος	
Maar die dan aan hem antwoordend, sprak:		
Jij zegt <i>het</i> .		
⁴ Maar Pilatos zei toen tegen de opperpriesters en het gepeupel:	(meervoud)	
Ik vind niet één aansprakelijkheid in dit mens.	αἴτιον < αἰτία / αἴτιος deel-hebbend	
⁵ Maar zij maakten <i>zich</i> sterk, zeggend dat:	ἐπίσχυον < ἐπισχύω	
Hij schudt het volk op, lerend langs heel “het Joodse” – <i>de landstreek Judea</i> , dan beginnend van Galilaia tot hier.	ἀνασειεί < ἀνασειώ διδάσκων < διδάσκω Γαλιλαίας < Γαλιλαία	
⁶ Maar Pilatos dan horend Galilaia, vroeg toen of de mens een Galileeër is.		
⁷ Ook dan (h)erkennend, dat het uit autoriteit van Herodes is, stuurde hem toen op naar Herodes, die ook in Jeruzalem was in deze dagen.	ἐπιγνοῦς < ἐπιγινώσκω ἐξουσίας < ἐξουσία ἀνέπεμψεν < ἀναπέμπεω Ἱεροσολύμοις < Ἱεροσόλυμα (meervoud)	Ἡρώδου < Ἡρώδης

Verdeling van landstrekken

In de tijd van het leven van Jehsoe, was het grondgebied van het vroegere Israel opgedeeld in vier Romeinse landstrekken: Judea, Galilea, Samaria en Idumea.
Pilatos was de praetor – *een soort onderkoning onder de Keizer* – over de Romeinse landstreek Judea en Herodes was onder andere praetor over de Romeinse landstreek Galilaia.
Pilatos kon niet over iets besluiten nemen dat niet onder zijn gezag viel,
want de Joden zeiden immers dat de zogenaamde oproering van het volk in de landstreek van Herodes begonnen was.
De plaats waar een vermeend misdrijf begaan wordt, onder dat gezag dient deze ook berecht te worden.

Verhoor door Herodes

vervolg Lukas, hoofdstuk 23

⁸ Ὁ δὲ Ἡρώδης ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἐχάρη λίαν· ἦν γὰρ θέλων ἐξ ἱκανοῦ ἰδεῖν αὐτόν, διὰ τὸ ἀκούειν πολλὰ περὶ αὐτοῦ· καὶ ἤλπίζε τι σημεῖον ἰδεῖν ὑπ’ αὐτοῦ γινόμενον.

⁸ Maar Herodes dan Jehsoe waarnemend, werd toen zeer blij, want hij was willend, uit <i>genoegen</i> , <i>om</i> hem dan waar <i>te</i> nemen. Door (dat) veel <i>dingen</i> te horen over hem, hoopte hij dan ook één of ander teken waar <i>te</i> nemen door hem geworden.	ἐχάρη λίαν < χαίρω θέλων < θέλω ἐξ ἱκανοῦ < ἱκανός (toe)reikend	
⁹ Maar hij vroeg hem met genoeg woorden, maar hij antwoordde toen niet één aan hem.	λόγοις ἱκανοῖς < λόγος	
	ἤλπίζε < ἐλπίζω	σημεῖον < σημεῖον

¹⁰ Maar de opperpriesters en de schrijvers hadden gestaan, hem aanklagend *met* grote inspanning.

εὐτόνως < εὐτονος letterlijk: goede-spanning

¹¹ Maar Herodes, hem dan geringschattend, samen met zijn legers, en dan bespottend, hem dan stralende kleding omwerpend, *en* stuurde hem toen op aan Pilatos.

ἐξουθενήσας < ἐξουθενέω = ἐξουθενόω
στρατεύμασιν < στρατεύμα
ἐμπαίξας < ἐμπαίζω
λαμπράν < λαμπρός ἔσθητα < ἐσθής περιβαλὼν < περιβάλλω

¹² Maar zij werden toen vrienden, én Pilatos en Herodes, op dezelfde dag met elkaar.

φίλοι < φίλος geliefden

Want zij begonnen ten eerste in vijandschap zijnd bij henzelf.

προὔπληρχον < προὔπαρχω letterlijk: (er)voor-beginnen
ἔχθρα < ἔχθρα

¹³ Maar Pilatos dan samen roepend de opperpriesters en de heersers van het volk, ¹⁴ zei toen tegen hen:

συγκαλεσάμενος < συγκαλέω
ἄρχοντας < ἄρχων archont

Jullie droegen toen dit mens naar mij toe zoals *iemand* die het volk weg draait.

προσηνέγκατέ < προσφέρω
ἀποστρέφοντα < ἀποστρέφω

En let nu op!

Nu ondervragend in het zicht van jullie, vond ik toen niet één aansprakelijkheid in dit mens die jullie aanklaagden tegen hem.

ἀνακρίνας < ἀνακρίνω letterlijk: terug-/op-oordelen

¹⁵ Maar Herodes ook niet, want ik stuurde jullie op naar hem.

κατηγοεῖτε < κατηγορέω

En let nu op!

Niet één dat tegen *de* dood opweegt is verricht door hem.

ἄξιον < ἄξιος θανάτου < θάνατος

¹⁶ Dus ik zal hem nu “opvoedend” los laten.

πεπραγμένον < πράσσω (onder- / be-) handelen
παιδεύσας < παιδεύω

¹⁷ Maar die had dwang *om* één los *te* laten aan hen gedurende een feest.

ἀνάγκην < ἀνάγκη

ἐορτήν < ἐορτή

¹⁸ Maar zij, allen in grote aantallen, krijsten toen uit, zeggend:

παμπληθεί πᾶς (alle/heel) + πλῆθος (grote aantal)

ἀνέκραξαν < ἀνακράζω op-krijzen

Neem die op!
Maar laat Barabbas nu los voor ons!

ἄϊρε < ἀείρω
Βαραββᾶν < Βαραββᾶς

¹⁹ Hij was *als* ieder die door één of andere *op*stand die toen in de stad geworden *was* en een moord in de wachtpost gevangenis geworpen is.

στάσιν < στάσις
πόλει < πόλις
φόνον < φόνος
φυλακὴν < φυλακή βεβλημένος < βάλλω

²⁰ Dus opnieuw riep Pilatos toe, willend *om* nu Jehsoe los *te* laten.

προσεφώνησε < προσφωνέω

²¹ Maar zij overschreeuwden, zeggend:

ἐπεφώνουν < ἐπιφωνέω

(Hecht) nu aan de paal!
Hecht hem nu aan de paal!

σταύρωσον < σταυρώω

²² Maar die zie toen een derde *keer* tegen hen:

Want wat *voor* slechts deed deze toen?
Niet één “aansprakelijkheid van dood”
vond ik toen in hem.
Dus ik zal hem nu “opvoedend” los laten.

κακὸν < κακός

²³ Maar met grote stemgeluiden
“legden zij er *boven* op”,
vragend *om* hem aan de paal *te* hechten.

μεγάλαις < μέγας φωναῖς < φωνή
ἐπέκειντο < ἐπίκειμαι
αἰτούμενοι < αἰτέω

En de stemgeluiden van hun en van de opperpriesters
hadden overmacht.

κατίσχυον < κατισχύω

²⁴ Maar Pilatos besloot toen
om dan hun verzoek *te doen* geworden.

ἐπέκρινε < ἐπικρίνω over-oordelen
αἴτημα

²⁵ Maar hij liet toen los aan hen
die door een *opstand* en moord
in de wachtpost gevangenis geworpen is,
die zij vroegen.
Maar Jehsoe gaf hij toen over aan hun wil.

< παραδίδομι

Eén of andere Cyrenische Simoon

vervolg Lukas, hoofdstuk 23

²⁶ En zodra zij hem toen weg voerden,
grepen zij toen
één of andere Cyrenische Simoon
terwijl die van *de* akker kwam,
en plaatsten toen de paal op hem
om achter Jehsoe *te* dragen.

ἐπιλαβόμενοι < ἐπιλαμβάνω
Σίμωνός τινος Κυρηναίου < Κυρηναῖος Kurenaios = van Cyrene
ἀγροῦ < ἀγρός
ἐπέθηκαν < ἐπιτίθημι σταυρόν < σταυρός

Profetie over de laatste dagen

vervolg Lukas, hoofdstuk 23

²⁷ Maar een heel groot aantal van het volk
volgde met hem,
en van vrouwen
die zich ook sloegen
en hem *bejammerden*.

πολὸν πλῆθος
ἠκολούθει < ἀκολουθέω

²⁸ Maar Jehsoe, zich dan draaiend naar deze *vrouwen*,
zei toen:

στραφεῖς < στρέφω (αὐτὰς is nadrukkelijk vrouwelijk)

Dochters van Jeruzalem,
huil niet over mij!
Huil alleen over julliezelf en over jullie kinderen!
²⁹ Omdat...

θυγατέρες < θυγάτηρ Ἱερουσαλήμ

Let nu op!
...er komen dagen in die zij zullen aankondigen:
Gelukkige *vrouwen* zijn de onvruchtbaren,
en buikholten die niet verwekten,
en tepels die toen niet zoogden.

ἐροῦσι < ἐρῶ
μακάριαι < μακάριος (vrouwelijk) στεῖραι < στεῖρα steriles
κοιλίαι < κοιλία ἐγέννησαν < γεννάω
μαστοὶ < μαστός ἐθήλασαν < θηλάζω

³⁰ Op dat moment zullen zij beginnen *te* zeggen
aan de bergen: Val nu op ons!

ὄρεσι < ὄρος πέσετε < πίπτω
καλύψατε < καλύπτω βουνοῖς < βουνός
ὕγρῳ < ὑγρός ξύλῳ < ξύλον

En aan de heuvels: *Bedek* ons nu!
³¹ Omdat indien zij met het vochtige hout
deze *dingen* doen,
wat geword *dan* met het droge?

ξηρῷ < ξηρός

Twee andere misdadigers

vervolg Lukas, hoofdstuk 23

³² Maar zij voerden ook twee andere misdadigers met hem om opgeheven te worden.

κακοῦργοι < κακοῦργος slecht-werker
ἀναιρεθῆναι < ἀναιρέω

Paalhechting van Jehsoe

vervolg Lukas, hoofdstuk 23

³³ En daar kwamen zij toen aan op de plaats die Kranion – *Schedel* – genoemd is.

Daar hechten zij hem toen aan de paal, en de misdadigers, die enerzijds aan de rechterzijde, die anderzijds aan de linkerzijde.

τόπον < τόπος
κρανίον

ἐκ δεξιῶν
ἐξ ἀριστερῶν

³⁴ Maar Jehsoe zei:

Vader,
Zend nu weg voor hen!
Want zij hebben niet waargenomen – *zij weten niet* – wat zij doen.

πάτερ < πατήρ
ἄφες < ἀφίημι

Maar zijn kledingstukken uiteen delend, wierpen zij toen een lot.

διαμεριζόμενοι < διαμερίζω ἱμάτια < ἱμάτιον
κλήρον < κληρός

³⁵ En aanschouwend had het volk gestaan, maar ook de heersers lachten *hem* samen met hen uit, zeggend:

θεωρῶν < θεωρέω
ἐξεμυκτήριζον < ἐκμυκτηρίζω uit-honen / uit- de neus optrekken

Andere *mensen* redde hij toen, *dus maak dat* hij zichzelf nu red, indien deze (de) Christos is, die door God geselecteerd is!

ἔσωσε < σώζω
Χριστός ἐκλεκτός

³⁶ Maar ook de strijders bespotten hem, er bij komend en slechte zure wijn *naar* hem toe dragend,

³⁷ en zeggend:

στρατιῶται < στρατιώτης
ὄξος ook: (wijn)azijn

Indien jij de koning van de Joden bent, red *dan* nu jezelf!

³⁸ Maar er was ook een opschrift geschreven, op hem Griekse en Romeinse – *Latijnse* – en Hebreeuwse letters:

ἐπιγραφή γεγραμμένη < γράφω
Ἑλληνικοῖς < Ἑλληνικός
Ῥωμαϊκοῖς < Ῥωμαϊκός
Ἑβραϊκοῖς < Ἑβραῖος γράμμασιν < γράμμα inkrassing

Dit is de koning van de Joden.

Gesprek van de twee misdadigers

vervolg Lukas, hoofdstuk 23

³⁹ Maar één van de misdadigers die toen opgehangen werd, blasfemeerde hem toen, zeggend: κρεμασθέντων < κρεμάννυμι

Indien jij (de) Christos bent, red *dan* nu jezelf en ons!

⁴⁰ Maar de andere dan antwoordend, berispte hem, zeggend:

ἐπετίμα < ἐπιτιμάω

Vrees jij ook God niet, omdat jij te midden van hetzelfde oordeel bent?

φοβῆ < φοβέω
κρίματι < κρίμα
δικαίως < δίκαιος

⁴¹ En wij enerzijds rechtvaardig, want tegen dat wij toen verrichte wegen *wat* wij terug krijgen op. Anderzijds verrichte deze toen niet één misplaatst *ding*.

ἀπολαμβάνομεν < ἀπολαμβάνω
ἄτοπον < ἄτοπος (onzijdig)

⁴² En *hij* zei aan Jehsoe:

Word dan herinnert aan mij, Meester, wanneer jij dan komt in jouw koninkrijk!

μνήσθητί < μμνήσκω

⁴³ En Jehsoe zei toen aan hem:

Amen, *werkelijk*, ik zeg aan jou: Vandaag zal jij zelf met mij in de “omsloten plaats” zijn.

ἀμήν onvertaald Hebreeuws, vooraf aan uitspraak: vertalen als ἀληθῶς (werkelijk)

σήμερον
παραδείσῳ < παράδεισος Perzisch woord: paradijs, vanuit Grieks: περίτοχος = περί (rondom) + τοίχος (muur van een huis / wand van een schip)

De laatste uren van de paalhechting

vervolg Lukas, hoofdstuk 23

⁴⁴ Maar *het* was ongeveer *het zesde uur* – *zesde uur na zonsopgang is het begin van de middag* – en het gewerd toen duisternis over heel de Grond – *het hele aardoppervlak* – tot *het negende uur* – *dus tot de namiddag*.

ἕκτη < ἕκτος (Mar. 15:33, Joh. 19:14)

σκότος
ὅλην < ὅλος γῆν < γῆ
ἐνάτης < ἑνατος

⁴⁵ En de zon werd toen verduisterd en de sluier van de tempel werd toen in het midden gesplitst.

ἥλιος ἐσκοτίσθη < σκοτίζω
καταπέτασμα ναοῦ < ναός
μέσον < μέσος ἐσχίσθη < σχίζω

⁴⁶ En Jehsoe dan roepend met een groot stemgeluid, zei toen:

Vader, in jouw handen zal ik zelf mijn geest plaatsen.

παραθήσομαι < παραθέω πνεῦμα

En dan deze *dingen* zeggend, blies hij toen de adem uit.

alternatief: liet hij de geest uit ἐξέπνευσεν < ἐκπνέω letterlijk: πνεῦμα (geest / wind / adem) uit doen

⁴⁷ Maar de bevelhebber over honderd dan waarnemend wat toen geworden was, eerde God toe, zeggend:

ἐκατόνταρχος = ἑκατοντάρχης Latijn: centurio

ἐδόξασε < δοξάζω

Het is *waar*, dit mens was rechtvaardig.

ὄντως < εἰμί

⁴⁸ En al het gepeupel dan samen bij komend bij dit schouwspel, aanschouwend *de dingen* die toen gewerden, zichzelf *op* de borst slaand deden zij zich om keren.

⁴⁹ Maar alle bekende *mensen* van hem hadden van verre gestaan, en vrouwen die toen samen met hem volgden door Galilaia, die namen deze *dingen* waar.

Joseph van Arimathaia

vervolg Lukas, hoofdstuk 23

⁵⁰ EN LET NU OP!

Een man met *de* naam Joseph, een voorname raadsheer, een goede en rechtvaardige man ...

⁵¹ ... – die niet instemmend was met het (raads)besluit en met hun handeling – van Arimathaia een stad van de Joden, en hij nam zelf ook het koninkrijk van God aan – *hij accepteerde en verwachtte dat*.

⁵² Die dan naar Pilatos gaand, vroeg toen zelf het lichaam van Jehsoe.

⁵³ En hem dan neerhalend, rolde hij hem toen op *in* een fijn geweven kleed. En *hij* plaatste hem toen in een uitgehouden (graf)monument, van *waar* zeer zeker nog niet iemand gelegd was.

⁵⁴ En het was een *de* dag van Voorbereiding, en *de* sabbat verscheen.

⁵⁵ Maar ook de vrouwen dan achterna gaand, iedere *vrouw* die bijeen gekomen waren met hem uit Galilaia, aanschouwden toen het graf(monument), en zodra zijn lichaam werd toen geplaatst.

^{56a} Maar zich dan omkerend, maakten zij toen specerijen en aangenaam ruikende zalven gereed.

Wél hielden zij de sabbat

vervolg Lukas, hoofdstuk 23

^{56b} En zij rustte toen wel uit *gedurende* de sabbat volgens de opdracht.

συμπαραγενομένοι < συμπαραγίνομαι
θεωρίαν < θεωρία

στήθη < στήθος
ὑπέστρεφον < ὑποστρέφω

γνωστοὶ < γνωστός (mannelijk = mensen / mannen)

συνακολουθήσασαι < συνακολουθέω

Ἰωσήφ
βουλευτής ook: senator ὑπάρχων < ὑπάρχω ook: beginnen / dienstbaar
ἀγαθός edel δίκαιος

συγκατατεθειμένος < συγκατατίθημι βουλῆ < βουλή
(in Griekse grondtekst staan deze twee regels tussen haakjes) πράξει < πράξις
Ἀριμαθαίας < Ἀριμαθαία
προσεδέχετο < προσδέχομαι

προσελθὼν < προσέρχομαι
σῶμα

καθελὼν < καθαιρέω
ἐνετύλιξεν < ἐντυλίσσω σινδόνι < σινδών

λαξευτῶ < λαξευτός μνήματι < μνήμα
οὐκ [...] οὐδέπω οὐδεὶς (drie-dubbele ontkenning = zeer zeker niet)

παρασκευή
σάββατον ἐπέφωσκε < ἐπιφώσκω zie φῶς (daglicht)

κατακολουθήσασαι < κατακολουθέω (vr.)
συνεληλυθυῖαι < συνέρχομαι (vr.)

ἐθεάσαντο < θεάομαι μνημεῖον

ὑποστρέψασαι < ὑποστρέφω (Mar. 16:1)
ἄρώματα < ἄρωμα
μύρα < μύρον ἡτοίμασαν < ἐτοιμάζω

(Dit tekstgedeelte onderscheid zich met een hoofdletter en stijlbreuk van de overige tekst)

ἡσύχασαν < ἡσυχάζω
ἐντολήν < ἐντολή traditioneel: gebod

De eerste van de sabbatten

Lukas, hoofdstuk 24

¹ Maar met de eerste van de sabbatten, *tijdens* de “diepe” morgen, kwamen zij toen bij (graf)monument, dragend die specerijen die zij toen gereed maakten, en sommigen samen met deze *vrouwen*.

² Maar zij vonden toen de steen weggerold zijnd van het graf(monument).

³ En dan ingaand vonden zij toen het lichaam van Meester Jehsoe niet.

⁴ En het gewerd toen, op dat *moment*, dat deze *vrouwen* omtrent dat twijfelden.

EN LET NU OP!

Twee mannen zette *zich* toen bij deze *vrouwen* in kleden die “bliksemen”.

⁵ Maar *terwijl* zij bevroesden werden, en het gezicht leunend naar de grond, zeiden zij toen tegen deze *vrouwen*:

Wat zoeken jullie, die leeft met de doden?

⁶ Hij is niet hier, maar hij werd toen gewekt. Word nu herinnert zoals hij toen vertelde aan jullie, nog zijnd in Galilaia,

⁷ zeggend dat de zoon van de mens dan overgegeven moet worden in handen van zondige mensen, en *om* dan aan de paal gehecht *te* worden, en dan met de derde dag zelf op *te* staan.

⁸ En zij werden toen herinnert van zijn uitspraken.

⁹ En *zich* dan omkerend van het graf(monument), brachten zij toen van al deze *dingen* verslag uit aan de elf, en alle overigen.

¹⁰ Maar zij waren Magdalene Maria en Joanna en Maria van Jakobos, en de overige *vrouwen* samen met deze *vrouwen*. Zij zeiden deze *dingen* tegen de afgezanten.

¹¹ En zij verschenen toen in het zicht van hen alsof hun uitspraken gezwets *zijn*. En zij wantrouwden deze *vrouwen*.

¹² Maar Petros dan zelf opstaand, liep toen (snel) naar het graf(monument), en dan schuinbuigend ziet hij alleen de linnen doeken liggend. En hij ging er toen van weg, verwonderend bij zichzelf dat *wat* geworden *was*.

(Joh. 19:31 Het was een grote sabbat, Mar. 16:1 En terwijl de sabbat voortging)

ὄρθρου < ὄρθρος βαθέος < βαθύς

φέρουσαι < φέρω

αὐταῖς hen (vrouwelijk)

εὑρον < εὕρισκω λίθον < λίθος

ἀποκεκλισμένον < ἀποκλίνδω

αὐτάς hen (vrouwelijk)

διαπορεῖσθαι < διαπορέω

αὐταῖς hen (vrouwelijk)

ἀστραπτούσαις < ἀστράπτω zie ἀστραπή ἐσθήσεσιν < ἔσθης

ἐμόβων < ἔμφοβος in-vrees / in-angst

πρόσωπον < πρόσωπον κλινουσῶν < κλίνω γῆν < γῆ

αὐτάς hen (vrouwelijk)

ζητεῖτε < ζητέω

ζῶντα < ζάω

νεκρῶν < νεκρός

Waarschijnlijk bedoelt de schrijver “waarom?”. Zie ook vers 38.

< παραδίδωμι

ἀμαρτωλῶν < ἀμαρτωλός

ἀναστῆναι < ἀνίστημι (reflexief/wederkerend)

ρήμάτων < ῥῆμα

(Mar. 16:7 Zeg nu zijn leerlingen en aan Petros)

ἀπήγγειλαν < ἀπαγγέλλω

ἕνδεκα

λοιποῖς < λοιπός

Μαγδαληνῆ Μαρία

Ἰωάννα

Ἰακώβου < Ἰάκωβος

αἱ λοιπαὶ de overigen (vrouwelijk)

αὐταῖς hen (vrouwelijk)

ἀποστόλους < ἀπόστολος apostols

ἐφάνησαν < φαίνω

λῆρος

ἠπίστουν < ἀπιστέω

αὐταῖς hen (vrouwelijk)

ἔδραμεν < τρέχω

παρακύψας < παρακύπτω verborgen schuingebogen

μόνα < μόνος

ὀθόνια < ὀθόνιον

κεῖμενα < κείμεαι

θαυμάζων < θαυμάζω

Onderweg van Jeruzalem naar Emmaoes

vervolg Lukas, hoofdstuk 24

¹³ EN LET NU OP!

Twee uit hen waren gaand op die dag
naar een dorp
zestig stadiën – *dat is 11.160 meter* –
af zijnd van Jeruzalem,
met de naam: Emmaöes.

κώμην < κώμη
ἕξήκοντα σταδίου < στάδιον stadion / 186 meter
ἀπέχουσιν < ἀπέχω af-hebben
Ἑμμαούς

¹⁴ En zij waren samen bij elkaar
omtrent al deze *dingen die* samen gegaan zijnd.

ὁμίλουν < ὁμίλω
συμβεβηκότων < συμβαίνω

¹⁵ En het gewerd toen in hun samen zijn
en *hun* gezamenlijke onderzoeken,
ook Jehsoe zelf naderend, samen ging met hen.

συζητεῖν < συζητέω disputeren = verhit over theoretische vragen discussiëren
ἐγγίσας < ἐγγίζω syneporeúeto < συμπορεύομαι

¹⁶ Maar hun ogen werden beheerst
zo dat zij hem dan niet (h)erkennen.

ἐκρατοῦντο < κρατέω ὀφθαλμοὶ < ὀφθαλμός

¹⁷ Maar hij zei toen tegen hen:

Wat zijn deze woorden
die jullie rondwandelend tegen elkaar werpen,
en zijn jullie knorrig *mensen*?

περιπατοῦντες < περιπατέω ἀντιβάλλετε < ἀντιβάλλω
σκυθρωποὶ < σκυθρωπός

¹⁸ Maar de één met *de* naam Kleopas dan antwoordend,
zei toen tegen hem:

Κλεόπας

Woon jij alleen in nabijheid *van* Jeruzalem,
en leerde jij toen niet kennen
die geworden *waren* in haar
in deze dagen?

παροικεῖς < παροικέω μόνος

¹⁹ En hij zei toen aan hen:

Wat voor soort?

ποῖα < ποῖος

Maar zij zeiden toen:

Die omtrent Jehsoe de Nazoreeër,
die man gewerd toen een krachtige profeet
in werk en woord tegenover God en het hele volk,
²⁰ zodat

Ναζωραίου < Ναζωραῖος (vergelijk met: ναζαρηνός = Nazarener)
δυνατός προφήτης
ἔργω < ἔργον

én de opperpriesters en onze heersers
hem toen over gaven
tot in een “oordeel van dood”,
en zij hechtte hem toen aan de paal.

< παραδίδομι

²¹ Maar wij hoopten dat hij het is,
die van plan is
om Israël los te kopen.
Maar toch samen met al deze *dingen*
voert vandaag deze derde dag
van toen deze dingen gewerden.

λυτροῦσθαι < λυτρόω iemand vrijkopen met een λύτρον (afkooptom/losgeld)
ἀλλά γε σὺν πᾶσι τούτοις

²² Maar ook sommige vrouwen uit ons deden ons toen versteld staan, wat dan vroeg in de morgen geworden was bij het graf(monument),
²³ en dan zijn lichaam niet vindend, kwamen zij toen zeggend ook een zicht van boodschappers waargenomen te hebben, zeggen zij dat hij leeft.
²⁴ En sommigen van *dezen* gingen toen samen met ons weg naar het graf(monument), en zij vonden *het* toen op die manier zoals ook de vrouwen toen zeiden, maar zij namen hem toen niet waar.

²⁵ En hij zei toen tegen hen:

Ooo, imbecielen, en traag met het hart van *om te* vertrouwen na alles dat de profeten toen vertelden.

²⁶ Moest (de) Christos dan zéker niet deze *dingen* lijden, en dan ingaan in zijn glorie?

²⁷ En dan beginnend van Moseus en van alle profeten, verklaarde hij aan hen in alle teksten die omtrent hemzelf *waren*.

²⁸ En zij naderden tot in het dorp, waar zij gingen. En hij deed alsof *om* verder weg *te* gaan.

²⁹ En zij forceerden hem toen, zeggend:

Blijf nu met ons, omdat tegen *de* avond is, en de dag “*zich* heeft doen leunen”!

En hij ging toen binnen van *om* dan samen met hen *te* blijven.

³⁰ En het gewerd toen in dat neer-leunen *van* hem met hen, dan nemend het (tarwe)brood, gaf hij “een goed woord”, en dan brekend, gaf hij *het* daar op volgend aan hen.

³¹ Maar van hen werden de ogen toen geopend, en (h)erkenden hem toen. En hij gewerd toen onzichtbaar weg van hen.

³² En zij zeiden toen tegen elkaar:

Was ons hart zéker niet brandend in ons, zodra hij praatte met ons “te midden van de weg”, tijdens de reis, en zodra hij aan ons de teksten “opende”? uitlegde

ἐξέστησαν < ἐξίστημι buiten gewone toestand brengen
 ὄρθρῃαι < ὄρθριος

ὄπτασίαν < ὄπτασία ἄγγέλων < ἄγγελος
 ζῆν < ζάω

Ἰ (aankondiging vocatief / uitroep) ἀνόητοι < ἀνόητος niet-denkbaar
 βραδεῖς < βραδύς ook: stompzinnig (in iets) καρδία < καρδία
 πιστεύειν < πιστεύω

παθεῖν < πάσχω
 δόξαν < δόξα doxa
 Μωσέως < Μωσεῦς ἄρξάμενος < ἄρχω

διηρμήνευεν < διερμηνεύω
 γραφαῖς < γραφή

< ἐγγίζω

προσεποιεῖτο < προσποιέω erbij-doen
 πορρωτέρω < πρόρρω / πρόσω

παρεβιάσαντο < παραβιάζομαι

μεῖνον < μένω
 ἐσπέραν < ἐσπέρα
 κέκλικεν < κλίνω leunen

alternatief: is gaan rusten

κατακλιθῆναι < κατακλίνω zie eerdere: κλίνω (leunen)

λαβὼν < λαμβάνω ἄρτον < ἄρτος
 εὐλόγησε < εὐλογέω traditioneel: zegenen
 κλάσας < κλαίω
 ἐπεδίδου < ἐπιδίδωμι er boven-op geven

διηνοίχθησαν < διανοίγω

ἄφαντος

καιομένη < καίω
 ὁδῶ < ὁδός

³³ En dan zelf opstaand
met datzelfde uur
keerden zij *zich* toen om naar Jeruzalem,
en vonden toen de elf bijeen verzameld zijnd
en *dezen* samen met hen,
³⁴ zeggend dat:

συνηθροισμένους < συναθροίζω

De Meester werd toen gewekt,
het is *waar*,
en *hij* werd toen waargenomen door Simoon.

ὄντως < εἰμί
Σίμωνι < Σίμων

³⁵ En zij zette toen uiteen
de *dingen* “te midden van de weg”, van tijdens de reis,
en werd toen zo *bekend* aan hen
in het breken van het (tarwe)brood.

ἐξηγοῦντο < ἐξηγέομαι
ἐγνώσθη < γινώσκω
κλάσει < κλάσις

Vrede voor jullie

vervolg Lukas, hoofdstuk 24

³⁶ Maar *terwijl* zij deze dingen vertellen aan hen,
Jehsoe deed *zich* toen staan in *het* midden van hen,
en zegt aan hen:

Vrede voor jullie.

εἰρήνη

³⁷ Maar dan verbijsterd wordend
en dan bevreesde *mensen* geworden,
meenden zij een geest te *aanschouwen*.

πτοηθέντες < πτοέω
ἐδόκουν < δοκέω verwachten

³⁸ En hij zei toen aan hen:

Wat zijn jullie in opschudding?

Waarschijnlijk bedoelt de schrijver “waarom?”. Zie ook vers 5.

Door wat gaan overwegingen op in jullie harten?

τεταραγμένοι < ταρασσω

διαλογισμοὶ < διαλογισμός ἀναβαίνουσιν < ἀναβαίνω

³⁹ Let nu op mijn handen en mijn voeten,
dat ik het ben!
Betast mij nu en let nu op,
omdat een geest geen vlees en beenderen kan hebben,
zoals mij *aanschouwd* hebbend!

χεῖράς < χεῖρ πόδας < πούς
ψηλαφήσατέ < ψηλαφάω met vingers bevoelen
σάρκα < σάρξ ὀστέα < ὀστέον

⁴⁰ En dat dan zeggend,
vertoonde hij toen aan hen de handen en de voeten.

ἐπέδειξεν < ἐπιδείκνυμι

⁴¹ Maar *terwijl* zij hen nog wantrouwden
door de vreugde en verwonderend,
zei hij toen aan hen:

χαρᾶς < χαρά

Hebben jullie hier iets eetbaars?

βρώσιμον < βρώσιμος

⁴² Maar zij gaven toen daarop volgend aan hem
een deel van een gebraden vis,
en een door bijen gemaakte raat.

ἐπέδωκαν < ἐπιδίδωμι
μέρος ὀπτοῦ < ὀπτός
μελισσίου < μελισσιος door bijen gemaakt ἰχθύος < ἰχθύς
κηρίου < κηρίον honing(raat)

⁴³ En dan nemend, at hij toen in het zicht van hen.

De teksten zijn volgemaakt

vervolg Lukas, hoofdstuk 24

⁴⁴ Maar hij zei toen aan hen:

Deze woorden die ik toen vertelde tegen jullie,
nog samen zijnd met jullie,
dat alles dat geschreven is in de wet van Moseus
en profeten
en psalmen over mij
nu volgemaakt vervuld moet worden,

⁴⁵ Op dat moment opende toen van hen het verstand
van het begrijpen van de teksten.

⁴⁶ En hij zei toen aan hen:

Op die manier is het geschreven,
en op die manier moest (de) Christos lijden,
en dan zelf opstaan uit de doden
met de derde dag.

⁴⁷ En *om* dan namens hem
gedachteverandering
en wegzenden van zonden
als een heraut afkondigd *te* worden
tot in alle naties,
dan beginnend *vanaf* Jeruzalem.

⁴⁸ Maar jullie zijn getuigen van deze *dingen*.

⁴⁹ En let nu op!

Ik zend weg
de belofte van mijn vader
over jullie.

Maar doe jullie nu neerzitten in de stad Jeruzalem,
tot dat jullie dan zelf in de “macht vanuit *de* hoogte” duiken.

Bethania

vervolg Lukas, hoofdstuk 24

⁵⁰ Maar hij voerde hen toen uit
buiten tot in Bethania.

En dan optillend zijn handen,
gaf hij hen toen een “goed woord”.

⁵¹ En het gewerd toen in dat “goed woord” geven
door hem *aan* hen,
hij *zich* toen uiteen zette van hen,
en omhoog werd gebracht
tot in de Oeranos.

⁵² En zij dan hem de voetkus gevend,
deden zij zich toen omkeren naar Jeruzalem
met grote blijdschap.

⁵³ En zij waren altijd in het heiligdom,
God lovend en een “goed woord” gevend.

Amen.

© Christos Vertaling, www.christos.nl

Versie: 08-03-2024 (z  er letterlijk vertaald)

τῷ νόμῳ < νόμος

ψαλμοῖς < ψαλμός muziekstukken voor een snaarinstrument
πληρωθῆναι < πληρῶω

νοῦν < νοῦς / νόος
συνιέναι < συνιῆμι samen-brengen

ἐπὶ τῷ ὀνόματι = namens (onder invloed van of in relatie met...)
μετάνοιαν < μετάνοια
ἄφεσιν < ἄφεσις ἁμαρτιῶν < ἁμαρτία
κηρυχθῆναι < κηρύσσω heraut-doen = aankondigen als een heraut
ἔθνη < ἔθνος
ἀρξάμενον < ἄρχω

μάρτυρες < μάρτυς

ἀποστέλλω letterlijk: ik stel weg / notitie: apostel (afgezant)
ἐπαγγελίαν < ἐπαγγελία

καθίσατε < καθίζω δύναμιν ἐξ ὕψους < ὕψος
ἐνδύσησθε < ἐνδύω

Βηθανίαν < βηθανία

traditioneel: zegenen

διέστη < διῆστημι
ἀνεφέρετο < ἀναφέρω
οὐρανόν < οὐρανός traditioneel: hemel

προσκυνήσαντες < προσκυνέω erkennen als god of koning

διὰ παντός door alles = altijd ἱερῶ < ἱερός
αινοῦντες < αἰνέω

ἀμήν